

‘Het economendebat is gebaat bij minder stelligheid’

DNB-directeur Swank kapittelt economen die bezuinigingsbeleid overheid hekelen

Jule Hinrichs

Amsterdam

In het debat over het economisch beleid doen sommige hoogleraren economie wel heel stellige uitspraken over de keuzes van de overheid. ‘Dat staat in schril contrast met de onzekerheden over de werking van de economie’, zegt directeur Job Swank van De Nederlandsche Bank. ‘Economie is geen exacte wetenschap. We proberen die werkelijkheid in een model te vangen, met alle beperkingen van dien. Dat model mag je niet als dé werkelijkheid gaan zien.’

Swank stelt vast dat het debat zich met name verhardt als het gaat om de vraag of een overheid moet bezuinigen of juist stimuleren. Hij wil geen namen noemen,

maar zijn woorden kunnen terugslaan op uitspraken van hoogleraren Bas Jacobs en Coen Teulings, die stellen dat de overheid in Nederland de afgelopen jaren veel minder accent had moeten leggen op het terugdringen van het begrotingstekort. Dit zou ten koste zijn gegaan van de groei.

‘We weten’, stelt Swank, ‘dat als je in een macromodel een impuls geeft aan de overheidsuitgaven, die op korte termijn altijd leidt tot meer productie en meer werkgelegenheid. Precies hetzelfde geldt voor een verlaging van de rente. Maar de negatieve effecten rollen niet of pas na vele jaren uit je model. De schulden van de overheid kunnen een tijd bijna ongestraft oplopen, een lagere rente geeft ook heel lang plezier. Dus op een gegeven moment barst de bom, maar je bent er niet op voorbereid. Daarnaast zijn de vertrouwenseffecten van crisisbeleid, die zich ook op korte termijn kunnen voordoen, belangrijk maar onvoorspelbaar.’

Het redelijk prudente beleid van de afgelopen jaren rechtvaardigt volgens Swank beslist niet een conclusie dat de Nederlandse economie ‘kapot bezuinigd’ zou zijn: ‘Dat kun je toch echt niet beweren, als je ziet dat de begroting op orde is, alle bestedingscategorieën van de Nederlandse economie groei vertonen, de arbeidsmarkt ons telkens opnieuw positief blijft verrassen en de investeringen in woningen booming zijn.’

Swank vindt het ‘een groot goed’ dat we nu ‘met een naar evenwicht tenderende overheidsbegroting met grote rust aan de

Swank: ‘Het is geen exacte wetenschap.’

FOTO: PETER BOER

toekomst kunnen werken, want we staan er best comfortabel voor.’

De grote vraag is volgens Swank telkens weer wanneer het moment daar is om het monetaire of het begrotingsbeleid te gaan bijbuigen. ‘Je modellen geven het antwoord niet. Vertrouwenseffecten spelen een rol, maar wanneer in de financiële markten dat vertrouwen in het geding komt, weet je ook niet. En de twijfels, de onzekerheden over de effecten van het beleid, vergen subtiële communicatie, want markten willen zekerheid. Dat is ook bij DNB wel eens een overweging.’

Swank zegt dat in de jaren negentig de relaties tussen de monetair economie en de reële economie instabiel werden. De sterke groei van de geldhoeveelheid leidde verrassend genoeg niet tot meer inflatie. ‘Als je dat niet kunt verklaren’, waarschuwt Swank, ‘kun je dat onderwerp niet irrelevant verklaren, zoals toen vaak wel gebeurde, maar moet je je vooral zorgen gaan maken omdat die verklaring ontbreekt.’

In 2008 ontstond er een crisis volgens Swank door te grote schulden, gebrekkig toezicht en een te groot vertrouwen in de reinigende werking van de markt, en dat aangewakkerd door een ruim monetair beleid. Veel schulden zijn nog steeds te groot en het monetaire beleid is ruimer dan ooit. Swank zegt dat er nu veel meer geld rond gaat in de wereld dan in 2008. Hij concludeert dat het de professeur zou zien als de risico’s hiervan met een open, nieuwsgierige houding werden tegemoet getreden.

Vaststelling

‘Je kunt onmogelijk zeggen dat economie “kapot bezuinigd” is’

Geen namen

Swank lijkt met kritiek te verwijzen naar Jacobs en Teulings

Altijd de hamvraag

‘Wanneer bijbuigen? Je modellen geven het antwoord niet’